

Вплив кризових явищ на інвестиційну діяльність недержавних пенсійних фондів

Вікторія Піун

*магістрантка спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: PiunVV@krok.edu.ua*

Ігор Румик

*науковий керівник,
д.е.н., професор, завідувач кафедри
національної економіки та фінансів,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: RumykII@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0003-3943-639X*

Анотація. Сучасна економічна дійсність характеризується постійними коливаннями та кризовими явищами, які впливають на різні сфери господарської діяльності. Фінансова криза погіршує фінансування базових і пріоритетних галузей економіки (Румик, 2012).

Однією з ключових галузей, яка піддається значному впливу в умовах економічних турбуленцій, є інвестиційна діяльність. У цьому контексті, недержавні пенсійні фонди (далі – НПФ) виявляються особливо чутливими до змін на фінансових ринках та економічних дисбалансів.

В умовах нестабільності та кризових ситуацій інвестиційні стратегії НПФ нерідко стають предметом гнучкості у прийнятті рішень та адаптацій до змін. Це стосується не лише вибору активів для інвестування, а й загального управління ризиками та фінансовими потоками. Динаміка ризиків, зміни ставок, та інші економічні фактори обумовлюють необхідність пошуку оптимальних стратегій та інноваційних підходів для забезпечення стабільності та ефективності інвестиційної діяльності НПФ. При цьому, слід враховувати саму специфіку та особливості діяльності НПФ, яким притаманний значний рівень інвестування пенсійних активів у банківські депозити та у державні цінні папери для мінімізації ризиків вкладів (Румик, Кузьмінський & Костилюва, 2023).

Одним з перших аспектів, що варто розглянути, є вплив кризових явищ на портфельні стратегії НПФ. Коливання на фінансових ринках можуть суттєво змінювати структуру портфеля фонду, оскільки ризик та дохідність різних активів реагують по-різному на такі зміни. Наприклад, у період економічних криз інвестори нерідко надають перевагу менш ризикованим активам, таким як облігації, на шкоду більш волатильним акціям.

Другий аспект пов'язаний із стратегіями управління ризиками. Кризові явища можуть викликати зростання різноманітних ризиків, включаючи ринковий кредитний та ризик ліквідності. Відповідно, НПФ повинні активно впроваджувати стратегії управління ризиками для забезпечення стабільності та захисту інвестицій.

Третій аспект стосується впливу кризових явищ на рентабельність інвестицій. В умовах нестабільності фінансових ринків, досягнення консистентної та прийнятної рентабельності стає складнішим завданням для НПФ. Це може призвести до перегляду та переосмислення інвестиційних стратегій і пошуку нових джерел доходів.

Четвертий аспект охоплює питання ліквідності та можливостей залучення додаткових ресурсів в умовах криз. Зменшення ліквідності може стати серйозним викликом для фондів, особливо у разі зростання обсягів виведення коштів від учасників. Відповідно, НПФ повинні бути готовими до ефективного управління ліквідністю та вживання заходів для залучення додаткових ресурсів в екстремальних ситуаціях.

П'ятий аспект включає вивчення впливу кризових явищ на рентабельність портфелів, що містять облігації та інші фінансові інструменти. Зміни у ставках, кредитних рейтингах можуть суттєво вплинути на дохідність інвестицій в ці активи (Калачик, 2020).

Отже, вплив кризових явищ на інвестиційну діяльність недержавних пенсійних фондів потребує глибокого та всебічного аналізу. Ефективне управління ризиками, гнучкість у використанні інновацій і стратегій, а також активна взаємодія з регуляторами фінансового сектору є важливими елементами, які можуть сприяти стійкості та успіху НПФ в умовах фінансових змін. А це, в свою чергу, потребує постійного вдосконалення підходів та адаптацій до змін у економічному середовищі, щоб забезпечити ефективне виконання їх місії з забезпечення фінансової безпеки та соціальної стабільності майбутніх поколінь.

Ключові слова: недержавні пенсійні фонди; криза; інвестиційна діяльність.

Список використаних джерел

1. Калачик, А.В. (2020). Сучасний стан та тенденції розвитку недержавних пенсійних фондів в Україні. Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса, 12, 220-224. Доступ через: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/8453>.
2. Румик, І.І. (2012). Інвестиційна діяльність в умовах продовольчої та фінансової кризи. Науковий вісник Академії муніципального управління, 12, 141-148. Доступ через: <https://library.krok.edu.ua/ua/kategoriji/statti/200-investytsiina-diialnist-v-umovakh-prodovolchoi-ta-finansovoi-kryzy>.
3. Румик, І.І., Кузьмінський, В.З. & Костильова, В.В. (2023). Особливості функціонування недержавних пенсійних фондів. Вчені записки університету «КРОК», 2(70), 29-37. Доступ через: <http://snku.krok.edu.ua/index.php/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/593>.